

Kurzusleírás, szakirodalom

Mindenki tudja, hogy szóban és írásban logikusan kell kifejeznünk magunkat. Mégis olyanok is nap mint nap durván megsértik a logika alapvető törvényeit, akik egyébként világos és választékos formába öntik gondolataikat. Ugyanígy a legértelmesebb, legtanultabb emberek is újra meg újra áldozatául esnek mások szándékos vagy észrevétlen csúsztatásainak, tévkövetkeztetéseinek – elég csak a politikai kommunikáció vagy a reklám átveréseire gondolni. Érdekes tehát ismerni és tudatosan használni az érvelés technikáját, hogy nagyobb eséllyel valósítsuk meg kommunikációs céljainkat, és kerüljük el, hogy félrevezessenek bennünket.

A tárgy a mindennapi és a tudományos életben alkalmazott meggyőző stratégiákkal foglalkozik, mindenekelőtt azok logikai aspektusával. Megismertet a kijelentéslogika alapjaival, az argumentáció-elemzés szempontjaival, az érvrendszerek szerkesztésének szabályaival, bemutatja a gyakran előforduló érvényes következtetési formákat és a tipikus logikai hibákat, a médiából és filozófiai szövegekből vett példákon gyakoroltatja a következtetések formai és tartalmi oldalának elemzését és értékelését. A kurzus fejleszteni hivatott a hallgatók érvelni tudását, racionális konfliktuskezelési képességét, vitakészségét és vitakultúráját.

Tankönyv

Zentai I. – Tóth O.: [A meggyőzés csapdái](#). Informális hibák és visszaélések a mindennapi meggyőzésben. Budapest, Typotex, 2002.

Segédanyag

[A következtetés helyessége](#)

Követelmények

Az írásbeli vizsga a tankönyv anyagát kéri számon.

Ajánlott irodalom

Margitay T.: [Az érvelés mestersége](#). 2. javított kiadás. Budapest, Typotex, 2007.

Forrai G. (szerk.): [Informális logika](#). (digitális tankönyv)

Zentai I.: *Meggyőzéstechika és kritikai gondolkodás a mindennapi gyakorlatban*. Budapest, Medicina, 2006.

Lakatos L.: [Érveléstechnika](#)

Zentai I.: [A meggyőzés útjai](#). *A mindennapi élet meggyőzéspszichológiája*. Budapest, Typotex, 1998.

Logika a mindennapi életben. A gyakorlati érvelés technikája. (Összeállította a BME Filozófia Tanszék kollektívája) [h. n.] [k. n.] [é. n.]

Aronson, E. – Pratkanis, A. R.: *A rábeszélőgép. Élni és visszaélni a meggyőzés mindennapos mesterségével*. Budapest, AB OVO, 1992.

Grice, P. H.: [A társalgás logikája](#). In Pléh Cs. – Síklaki I. – Terescsényi T. [szerk.]: *Nyelv – kommunikáció - cselekvés*. Budapest, Osiris, 1997. 213-227.

Breton, Ph.: *A manipulált beszéd*. Budapest, Helikon, 2000.

Kutrovácz G.: [Bevezetés a logikába és az érveléstudományba](#). (Digitális tankönyv, ELTE)

[Kijelentéslogika](#) (Digitális tankönyv, ELTE)

Madarászné – Pólos L. – Ruzsa I.: *A logika elemei*. Budapest, Osiris, 2006. ([Letöltés a PPKE BTK hálózatából](#))

Kurzusanyag heti lebontásban a félév hátralevő heteire

1. Az érvelés logikai oldala. Az érvelések felépítése és típusai. Az érvelések formája és tartalma. Informális érvelések. Informális hibák az érvelésekben

Tankönyv 15-36

2. Mitől lesz hatásos az érvelés? Az üzenet befogadása. Az üzenet feldolgozása. A racionális vita modellje és a hétköznapi vitaszituációk. A hétköznapi racionális vita szabályai. Együttműködés és visszaélés a vitában

Tankönyv 37-55

3. Miért és hogyan vitatkoz(z)unk? Konfliktus és konszenzus a vitában. A vita létrehozása és forgatókönyve. A közlemények, értelmezésük és értékelésük, a közös alap. A közlemények relevanciája, megbízhatósága, világossága. Fegyverek és céltáblák

Tankönyv 56-84

4. Irreleváns érvek. Alapvető irrelevanciák. Amikor a célpont az érvelő személye (Argumentum ad hominem). Tekintélyre vagy szakértőre hivatkozás az érvelésben (Argumentum ad verecundiam). Hiedelmek, morális ítéletek, attitűdök a fókuszban. Jutalmazásra vagy büntetésre építő stratégiák

Tankönyv 85-118

5. A hétköznapi érvelések logikája. Feltételes érvelések. Választások és dilemmák. Kategorikus állítások és következtetések. A logikai következmény pontosabb fogalma

Tankönyv 119-155

6. Gyenge és erős érvelések. Hasonlóság, analógia. Kategorizálás és általánosítás. Valószínűség és statisztika az érvelésben. Korreláció és okság

Tankönyv 156-193

7. A meggyőző üzenet megfogalmazása. Mit üzen az üzenet? Nyelvhasználat és gondolkodás. Élni és visszaélni a kommunikációval. A dialógus szabályai

Tankönyv 194-220

Félvkői beszámoló(k) ideje, formája Félvkői beszámoló nincs.

Visszajelzések kezelésének formája (email, nettelefon) hankovszky@btk.ppke.hu

Vizsga/szemináriumi dolgozat ideje ***Visszajelzések kezelésének formája (email, nettelefon)***

Írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban/a veszélyhelyzet elmúltával